U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Simona, Mgr. Víta Bičáka a Mgr. Ing. Radovana Havelce, rozhodl o návrhu **Krajského soudu v Brně**, se sídlem v Brně, Rooseveltova 16, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Městským soudem v Brně**, a dalších účastníků sporu vedeného u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 41 Nc 264/2017: žalobce **Stavocentrum FPS s. r. o.**, se sídlem Veselí nad Lužnicí – Horusice 37, IČ: 26041685, žalovaného **Krajského úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Brno, Žerotínovo náměstí 3, IČ:70888337,

takto:

I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 41 Nc 264/2017, o zrušení rozhodnutí žalovaného, **je soud v občanském soudním řízení.**

II. Usnesení Městského soudu v Brně ze dne 29. 11. 2017, čj. 41 Nc 264/2017-40, **se zrušuje.**

Odůvodnění:

[1] Návrhem doručeným 9. 1. 2018 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon o některých kompetenčních sporech“), se Krajský soud v Brně (dále též „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. b) citovaného zákona. Spor vznikl mezi ním a Městským soudem v Brně ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 41 Nc 264/2017.

[2] Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Brně domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného čj. JMK 4503/2017, sp. zn. S-JMK 182330/2016 OKŘ ze dne 24. 2. 2017, kterým bylo rozhodnuto o tom, že se nevyhovuje žádosti právnické osoby AUTO – BAYER s. r. o., IČ: 46994360, se sídlem Bučovická 229, Slavkov u Brna, spočívající v uplatnění práva na náhradu škody způsobené manipulací s vozidlem při řešení mimořádné události v rámci působení integrovaného záchranného systému dne 2. 7. 2016 na 221 km dálnice D1 směrem na

Vyškov. Žalovaný posoudil tuto žádost dle § 30 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

[3] Městský soud v Brně nejdříve usnesením ze dne 5. 10. 2017, čj. 41 Nc 264/2017-36, vyzval podatele k odstranění vad podání - k řádnému označení účastníků. Poté, co tak žalobce učinil, rozhodl městský soud usnesením ze dne 29. 11. 2017, čj. 41 Nc 264/2017-40, tak, že řízení se zastavuje (výrok I.), a zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok II).

[4] V odůvodnění uvedl, že ve smyslu podatelem provedeného upřesnění účastníků řízení, v kontextu jím uvedených skutkových tvrzení a přiložených listinných důkazů, je zjevné, že nejde o žalobu, kterou projednávají obecné soudy v civilním nalézacím řízení (podle o. s. ř.), ale že jde o žalobu podanou proti rozhodnutí správního orgánu, kterou projednávají v prvním stupni správní úseky krajských soudů. Jako soud příslušný k projednání označil Krajský soud v Brně.

[5] Na základě poučení městského soudu podal žalobce totožnou žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Krajský soud v Brně s postupem městského soudu nesouhlasil a podal zvláštnímu senátu návrh na řešení negativního kompetenčního sporu. V návrhu uvedl, že napadený akt žalovaného je aktem v režimu zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o IZS“), v souvislosti s uplatněným nárokem na náhradu škody způsobené osobám vzniklé v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi (§ 30 odst. 1 uvedeného zákona). Žalovaný tu byl v pozici krajského úřadu, který poskytuje peněžitou náhradu podle § 30 odst. 4 uvedeného zákona. Při poskytování této náhrady za věcnou škodu se podle § 30 odst. 4 postupuje dle ustanovení občanského zákoníku.

[6] Dle krajského soudu jde o věc náhrady škody. Jediný rozdíl oproti obecné úpravě náhrady škody obsažené v občanském zákoníku spočívá v tom, že ji „vyřizuje“ a „za skutečného škůdce poskytuje“ (resp. o poskytnutí rozhoduje) krajský úřad, který posouzení otázky, zda škodu nahradí a v jaké výši, nemůže učinit neformálně a také neformálně je oznámit poškozenému, nýbrž musí o žádosti rozhodnout. Žalovaný tedy rozhodl, nejedná se však o rozhodnutí správního orgánu vydané v oblasti veřejné správy, kterým by bylo zasahováno do veřejného subjektivního práva žalobce, nýbrž jde o řešení otázky nároku poškozeného v občanskoprávním vztahu. Krajský soud odkázal na § 7 odst. 2 o. s. ř. a část pátou o. s. ř., dle které soudy projednávají a rozhodují spory, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem. Pokud tedy žalovaný vydal rozhodnutí v právní věci vyplývající z poměrů soukromého práva, pravomocí k přezkoumání takového rozhodnutí jsou nadány soudy rozhodující v občanském soudním řízení. Závěrem krajský soud dodal, že až po rozhodnutí o věcné příslušnosti soudu bude namístě zkoumat splnění podmínek příslušného řízení, včetně otázky aktivní legitimace, která se ve věci ukazuje být spornou.

[7] Při řešení vzniklého sporu o věcnou příslušnost mezi soudem ve správním soudnictví a soudem v civilním soudním řízení se zvláštní senát řídil následující úvahou. Podle § 1 odst. 2 zákona o některých kompetenčních sporech je negativním kompetenčním sporem spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc

Městský soud v Brně i navrhovatel, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát podle zákona o některých kompetenčních sporech.

[8] Z § 30 zákona o IZS vyplývá, že:

„*(1) Stát odpovídá za škodu způsobenou právnickým a fyzickým osobám vzniklou v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a cvičeními prováděnými podle tohoto zákona. Této odpovědnosti se může stát zprostit jen tehdy, pokud se prokáže, že poškozený si způsobil škodu sám nebo způsobil havárii.*
...
(4) Peněžní náhradu poskytne stát prostřednictvím krajského úřadu, v jehož správním obvodu při záchranných a likvidačních pracích nebo cvičení škoda či újma vznikla. Při poskytování této náhrady za věcnou škodu se postupuje podle ustanovení občanského zákoníku platných v době vzniku škody.“

[9] Předmětem rozhodnutí v přezkoumávaném případě je oprávněnost nároku žalobce na náhradu škody při zákroku složek IZS. Náhrada škody je obecně vztahem soukromoprávním, ačkoliv na jedné ze stran sporu může jako subjekt vystupovat stát. V takovém případě však nejedná ve vrchnostenském postavení vůči druhé straně, ale také jako subjekt soukromého práva, který má ve sporu stejná práva a povinnosti.

[10] V této souvislosti lze odkázat na zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen zákon č. 82/1998 Sb.“), jakožto obecný zákon upravující odpovědnost státu za škodu. Zákon č. 82/1998 Sb. je součástí soukromého občanského práva, což plyne jak z teorie občanského práva, tak praktické aplikace zákona (srov. nález Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 18/01 či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2005, čj. Na 12/2005-8).

[11] Zákon o IZS neposkytuje komplexní speciální procesní úpravu nároku na náhradu škody, v této souvislosti odkazuje na použití ustanovení občanského zákoníku, což je dalším dokladem soukromoprávní povahy § 30 zákona o IZS.

[12] Nárok na náhradu škody způsobené státem tedy z podstaty věci není subjektivním veřejným právem, o kterém by rozhodovaly správní orgány, a jemuž by byla poskytována ochrana ve správním soudnictví. Jedná se o právo vyplývající ze soukromoprávního vztahu.

[13] Příslušným k rozhodnutí o takovém nároku je proto soud v občanském soudním řízení.

[14] Zvláštní senát se však neztotožňuje s názorem navrhovatele, že spor má být projednán dle části páté o. s. ř. Ustanovení § 244 odst. 1 o. s. ř. stanoví, že: „*rozhodl-li orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu (dále jen ‘správní orgán‘) podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá ze*

vztahů soukromého práva (§ 7 odst. 1), a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení.“

[15] Ačkoliv zákon o IZS stanoví, že peněžní náhrada se poskytuje prostřednictvím krajského úřadu, který o žádosti musí rozhodnout, nejedná se formálně ani materiálně o rozhodnutí správního orgánu. Samotný zákon o IZS nestanoví pro takové rozhodnutí žádná pravidla, neodkazuje ani na správní řád, jakožto zákon subsidiárně použitelný, naopak v § 33 odst. 1 jeho použití, mimo rozhodování o pokutách dle § 28, výslovně vylučuje.

[16] Na tento postup je tedy třeba pohlížet obdobně jako na proces předběžného projednání dle § 14 zákona č. 82/1998 Sb., které má neformální povahu (k povaze tohoto postupu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2011, sp. zn. 30 Cdo 2651/2010).

[17] Předběžné projednání nároku podle uvedeného ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. představuje kvalifikovaný pokus o smírné vyřešení věci a žádost o náhradu škody u příslušného úřadu není návrhem na zahájení správního řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 30 Cdo 258/2015, uveřejněný pod číslem 89/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

[18] Jde tedy *de iure* o uznání (akceptaci) či odmítnutí nároku protistrany v občanskoprávním vztahu. Stejným způsobem je třeba nahlížet i na uplatnění nároku u krajského úřadu dle § 30 odst. 4 zákona o IZS.

[19] Spor o nárok na náhradu škody proto nemůže být projednáván dle části páté o. s. ř., neboť se nejedná o rozhodnutí ve smyslu § 244 odst. 1 o. s. ř., kterým by správní orgán rozhodoval o soukromém právu osob. Žaloba proto bude projednána dle části třetí o. s. ř.

[20] Zvláštní senát odkazuje též na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2016, sp. zn. 25 Cdo 4768/2015, který se zabýval povahou uplatnění nároku na náhradu škody dle zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy. V tomto usnesení dospěl Nejvyšší soud k totožným závěrům, které výše uvedl zvláštní senát ve vztahu k zákonu o IZS: „*žaloba o náhradu škody podle § 10 odst. 4 zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, je žalobou na plnění ze soukromoprávního vztahu, která se projedná podle části třetí občanského soudního řádu. Příslušný orgán v rámci posouzení žádosti poškozeného podle § 8 odst. 2 zákona č. 115/2000 Sb. nevydává správní rozhodnutí ve formálním ani materiálním smyslu. Žádost poškozeného o poskytnutí náhrady škody u příslušného orgánu má charakter předběžného uplatnění nároku věřitele u dlužníka.*“

[21] Uvedený závěr neznamená, že soud, který bude věc nadále v občanském soudním řízení projednat, musí o takto podané žalobě meritorně rozhodnout a že se již nemůže znovu zabývat splněním podmínek řízení (samozřejmě s výjimkou své pravomoci) či obsahovými náležitostmi samotné žaloby. Vzhledem k výše uvedené argumentaci zvláštní senát usoudil, že k projednání a rozhodnutí věci je založena pravomoc Městského soudu v Brně.

[22] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona o některých kompetenčních sporech zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Městského soudu v Brně ze dne 29. 11. 2017, čj. 41 Nc 264/2017-40.

[23] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona o některých kompetenčních sporech závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Městský soud v Brně pokračovat v řízení o podané žalobě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. dubna 2018

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu